

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

3 juli 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de afwezigheid van gewestelijke ambtenaren bij stedenbouwkundige voorbesprekingen op lokaal vlak	1
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de rol van de ruimtelijke ordening in het handhaven van de luchtkwaliteitsnormen	4
Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de doelstelling om netto 10.000 hectare bosuitbreiding te realiseren	8
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vergunbaarheid van tuinaanlegbedrijven	12

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de afwezigheid van gewestelijke ambtenaren bij stedenbouwkundige voorbesprekingen op lokaal vlak

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Dank u, voorzitter. Mijnheer de minister, al geruime tijd bereiken mij verontrustende berichten dat gewestelijke ambtenaren geregeld afwezig blijven op voorbesprekingen naar aanleiding van planningsinitiatieven. Het blijkt dat op gewestelijk niveau naderhand toch wel bemerkingen of bezwaren worden geformuleerd. In een gevorderd stadium van de procedure is dat niet altijd evident. Het ware beter op voorhand opgelost geweest. Ik hoor en zie dat dit heel wat verzuring teweegbrengt en ook moedeloosheid bij lokale besturen.

Ik sta daarin niet alleen. En ik vang die geruchten regelmatig op. Het gaat niet om alleenstaande gevallen. Bijvoorbeeld op het vlak van sociale huisvesting schreef de Vlaamse Bouwmeester in 'Onzichtbaar aanwezig. Sociale huisvesting in Vlaanderen': "Toch klaagden geïnterviewden over de quasi onmogelijkheid om de administratie ruimtelijke ordening mee aan tafel te krijgen. (...) Meer dan andere administraties volhardt ze in de louter receptieve werkwijze. Ze ontvangt plannen, toetst ze, velt een oordeel en stuurt ze al dan niet terug naar af. Onderhandelingsstedenbouw is in dit licht nog ver weg."

Ik weet, mijnheer de minister, dat u voorstander bent van onderhandelingsstedenbouw. U verwijst daar altijd naar in deze commissie. Ik ben er dus zeker van dat daaraan wordt gewerkt. Toch stel ik vast dat er op het terrein heel wat problemen zijn.

Er is ook een voorontwerp van decreet, dat nu toch al voor een tweede lezing in de Vlaamse Regering is voorgekomen, waarin wordt ingezet op die voorbespreking: het is de bedoeling dat nog meer ingang te doen vinden en ervoor te zorgen dat er bij grote projecten op voorhand een projectvergadering is waar alle ambtenaren en alle betrokken actoren aanwezig zijn.

Er zijn mogelijk verschillende oorzaken van die afwezigheid. Ik bied u hier dan ook graag het forum, mijnheer de minister, om daarop een antwoord te geven om onze lokale besturen gerust te stellen. Misschien komt er zelfs een oplossing en zal men opnieuw meer aanwezig zijn.

Mijnheer de minister, bent u zich bewust van dit probleem, dat heel sterk leeft op het terrein? Hebt u gegevens beschikbaar over het aantal voorbesprekingen en de aanwezigheid daarop van de gewestelijke administratie? Hebt u cijfers per provincie? Worden er in uw administratie verslagen bijgehouden om dat allemaal in goede banen te leiden? Zijn die verslagen consulteerbaar door de lokale besturen, architecten en eigenaars? Wat zijn de oorzaken van het vaak afwezig blijven? Is er onvoldoende personeel? Is het een agendakwestie? Of is men bewust afwezig om nadien de handen vrij te houden om opmerkingen te formuleren? Hebt u middelen om hieraan op korte termijn iets te doen? Op lange termijn kijk ik uit naar uw voorontwerp, ik weet dat u zelf halsreikend uitkijkt naar de goedkeuring ervan in dit parlement. Daarin zet u in op die onderhandelingsstedenbouw, maar hoe zult u ervoor zorgen dat er voldoende mensen zullen zijn om wat er dan op papier staat op te volgen en om op een ernstige manier deel te nemen aan de besprekingen? Bestaan er binnen uw diensten initiatieven met betrekking tot communicatie, zodat u dit probleem kunt aanpakken? Hoe kunt u de besturen, die dit toch echt als iets negatiefs ervaren, geruststellen?

De heer Patrick Lachaert: Ik heb zelf wat ervaring met aanwezigheden op gemeenten in heel Vlaanderen. In Limburg, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen verloopt dit al een hele tijd vrij gestructureerd. Voor wat betreft Antwerpen weet ik het niet en kan ik er dus ook niets over zeggen. In Oost-Vlaanderen is het project nog maar onlangs opgestart. Ik veronderstel dat uw gemeente en mijn gemeente daarbij betrokken zijn. Vorige week heeft in Merelbeke de eerste vergadering van het driehoeksoverleg plaatsgevonden. Daarin was er ook een agenda voor de volgende maanden. Ik vind het een zeer goede zaak dat dit over alle Vlaamse provincies wordt uitgespreid.

Ik stel toch vast, mevrouw Schauvliege, dat het in die drie provincies al een hele tijd bestaat. Deze kwestie is misschien ook ten dele ingegeven door de verwijdering van de gemeenten – bijvoorbeeld in Zoutleeuw of Geetbets, ik kan een aantal voorbeelden geven – van de hoofdplaats van de provincie, waar geregeld overleg plaatsvond tussen de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar, de provinciale administratie Ruimtelijke Ordening en de aanvrager. In Oost-Vlaanderen is dat een vrij nieuw gegeven.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. De passage uit de publicatie van de

Vlaamse Bouwmeester stelt inderdaad dat wij niet zouden te vinden zijn voor wat hij noemt 'onderhandelings-stedenbouw'. Mevrouw Schauvliege onderstreept terecht dat uw dienaar daar een absolute voorstander van is. Laat daar wat dat betreft geen enkel misverstand over bestaan.

Die conclusie komt mij bevreemdend voor. Uit de publicatie blijkt dat ze gesteund is op de analyse van een aantal concrete projecten: in Zoerle-Parwijs, Gent, Asse, het Militair Hospitaal in Antwerpen, La Vignette in Leuven en De Brugse Poort in Gent. Het onderzoek voor de publicatie is gestart in 2006. Het project had tot doel de belastende en stimulerende factoren voor kwaliteitsvolle socialewoningbouw te peilen. Het is echter vreemd dat in het onderzoeksproject nergens tot uiting komt dat er problemen zouden zijn geweest in de begeleiding en/of de beslissing van de onderzochte projecten.

Ik onderstreep dat het gewoon een vaststelling was. Het is hier in de commissie al uitvoerig aan bod gekomen – ik denk naar aanleiding van een vraag van de heer Carl Decaluwe – dat vroeger terecht is aangeklaagd dat socialewoningbouwprojecten, zeker tussen het eerste concept en de daadwerkelijke uitvoering, vrij lang kunnen aanslepen. De analyse die we toen hebben gemaakt aan de hand van de dertien projecten die we toen hebben nagekeken, wees echter uit dat dit lang niet enkel te maken had met de procedure van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. Vaak schortte er heel wat aan de voorbereiding van het socialewoningbouwproject, waardoor het niet rijp was voor het indienen van een vergunningsaanvraag. Er was bijvoorbeeld geen of onvoldoende rekening gehouden met de bestemmingsvoorschriften of er waren afwijkingen van nogal wat voorschriften nodig. Met alle vertraging van dien. Het kan alleen maar beter, en het is de bedoeling om daar ook hard aan te werken.

Wat is de praktijk vandaag? Sinds de vraagstelling en de interpellaties werd er heel wat bijgesteld. Bij socialewoningbouwprojecten wordt – doorgaans op vraag van de betrokken sociale huisvestingsmaatschappij – al van bij de ontwerpfasen een startvergadering georganiseerd. Ik heb er zelf bijgewoond, we zijn daarbij op het terrein gaan kijken wat wel of niet kon en wat de specifieke problemen waren. Op deze startvergadering zijn de verschillende actoren aanwezig: de betrokken gemeente, het Agentschap Wonen Vlaanderen en de ontwerper van het project. De goedgekeurde notulen van die startvergadering worden aan het Agentschap Wonen Vlaanderen bezorgd met het oog op de opportuniteitsvraag. Daarna wordt een zogenaamde plenaire vergadering samengeroepen. Op deze plenaire vergadering is in principe steeds een medewerker van het Agentschap R-O Vlaanderen (Ruimtelijke Ordening-Onroerend Erfgoed) aanwezig, hetzij de dossierbehandelaar van de betrokken regio, hetzij de relatiebeheerder, zoals die nu zijn aangeduid in het fameuze driepartijenoverleg. Het is de

bedoeling dat hiervan telkens een verslag wordt opge maakt en aan alle betrokkenen bezorgd.

Het gebeurt meermaals dat op vraag van de sociale huisvestingsmaatschappijen of van het agentschap er ook tussentijdse overlegmomenten zijn om de voorde ringen in het project te evalueren en op te volgen. Dit gebeurt hoofdzakelijk in aanwezigheid van het betrokken gemeentebestuur. Zo zijn er met betrekking tot het Militair Hospitaal in Antwerpen heel veel overlegmo menten geweest, ik was op enkele daarvan aanwezig.

Deze manier van werken heeft zich ontwikkeld in de praktijk en is niet geformaliseerd. Het driepartijenover leg, dat nu in heel Vlaanderen versneld wordt inge voerd, kan vanzelfsprekend in een aantal gevallen tot onduidelijkheden leiden. Persoonlijk vind ik dat wan neer iemand verontschuldigd is, hij zich moet laten vervangen. Dat is de evidentie zelf. Mochten er daar echt problemen zijn, probeer ze dan heel gespecificeerd te duiden, dan zullen we dat ook meegeven aan de administrateur-generaal van het agentschap.

Zoals u terecht stelt, is in het voorontwerp van wijzi gingsdecreet, dat maandag vertrokken is naar de Raad van State, ook een passage opgenomen die inhoudt dat over belangrijke bouwprojecten, zowel van de sector van de sociale huisvesting als van de privésector, men desgevraagd een projectvergadering moet organiseren. Bij die projectvergadering dienen aanwezig te zijn: het vergunningverlenende bestuursorgaan, de adviserende instanties en, wat niet-ontvoogde gemeenten betreft, de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar of zijn vertegenwoordiger.

Indien het project ook zal leiden tot een milieuvergun ningsaanvraag, voorziet de tekst erin dat ook het be leidsdomein Milieu betrokken wordt. De projectverga dering kan leiden tot, wat we in het decreet genoemd hebben, een gezaghebbend advies over de werkbaar heid van het project, eventueel geformaliseerd in een stedenbouwkundig attest. Het decreet voorziet erin dat de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om procedure le richtsnoeren te bepalen, om de vergaderingen binnen een redelijke termijn tot een goed einde te brengen.

Good practices zijn goed, maar wat mij betreft, is klare regelgeving nog beter. Met dit nieuwe instrument, waarvan ik hoop dat het op 1 januari 2009 in werking kan treden, is het de bedoeling om de ad-hocregeling zoals die vandaag functioneert definitief te vervangen door een decretaal onderbouwde regeling.

Vanaf diezelfde datum, en dat is misschien nog belang rijk, is het ook zo dat vergunningsaanvragen voor sociale huisvesting, gerealiseerd door de publieke sector of in de toekomst ook door de private sector, behandeld zullen worden op gemeentelijk niveau. U weet immers

dat wij in het voorontwerp van decreet betreffende het grond- en pandenbeleid streven naar een optimale input van zowel de sociale huisvestingssector als de privésector in de markt van sociale woningen en kavels. Procedures en instrumenten worden daarom en daarbij zo veel mogelijk op elkaar afgestemd. In dat licht is het natuurlijk evident dat ervoor geopteerd wordt om de stedenbouwkundige en de verkavelingsaanvragen van sociale huisvestingsmaatschappijen dan ook te laten behandelen door de gemeenten, aangezien vandaag ook de aanvragen van de private sector door de gemeenten worden behandeld.

Daarenboven heeft dit parlement de gemeenten ook aangewezen als effectieve regisseurs van het lokale woonbeleid, in artikel 28 van de Vlaamse Wooncode. Het is dan ook logisch dat in de nieuwe procedure zij het volle gewicht van deze vergunningsaanvragen zullen dragen.

Met betrekking tot de conclusie van de Vlaamse Bouwmeester, wil ik stellen dat vandaag hier al genuanceerd op gereageerd dient te worden. Bij de bespreking van vergunningsdossiers worden afspraken systematisch nageleefd en overleggen de ambtenaren Ruimtelijke Ordening, bij mijn weten, op een constructieve manier met de lokale stedenbouwkundige ambtenaren, eigenaars, architecten en projectontwikkelaars.

Ik denk dat men stilaan de bocht aan het nemen is. Ik zeg niet dat men al door de bocht is, maar in ieder geval is het de bedoeling, zoals ik dat heb uitgedrukt tijdens vorige besprekingen, dat we van een betuttelende Vlaamse overheid op het vlak van stedenbouw, meer overstappen naar een coachende overheid, die eigenlijk de gemeenten gaat ondersteunen in het uitvoeren van hun opdracht. Het driepartijenoverleg is daar een uitstekend voorbeeld van. We zijn de spiraal van de ontvoogding stilaan aan het doorbreken, waardoor er steeds meer mensen kunnen vrijkomen voor die coachende functie.

Op uw vraag naar cijfers moet ik antwoorden dat er op dit ogenblik, vanzelfsprekend, geen exacte cijfers beschikbaar zijn over het aantal voorbesprekingen, zeker niet op het niveau van stedenbouwkundige aanvragen. Ik kan wel zeggen dat het, na een korte navraag, over honderden overlegmomenten per jaar gaat, die zowel met de gemeenten als de sociale huisvestingsmaatschappijen worden georganiseerd, zeker nu in het driepartijenoverleg.

Wat planningsprocedures betreft, verlopen de zaken binnen het decretaal voorziene kader. De procedure voorziet nu al in minstens één formeel overlegmoment, namelijk de plenaire vergadering, waarop een en ander op tafel komt. De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar is steeds aanwezig of moet anders een schriftelijk advies verlenen. Binnen de verdere procedure, die termijngebonden is, brengt de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar ook een tweede formeel advies uit, namelijk tijdens het openbaar onderzoek.

Op uw vraag of verslagen worden bijgehouden van de bewuste vooroverlegmomenten, heb ik daarnet al geantwoord. Van elk overleg wordt in principe een verslag opgemaakt. Dat wordt steeds aan het dossier toegevoegd. Eigenlijk moeten we gewoon de verslagen controleren om te kijken of men zijn werk gedaan heeft. Alle externe aanwezigen op de vergadering ontvangen bovendien het uittreksel uit het verslag dat betrekking heeft op hun dossier. In de praktijk gebeurt dat via de gemeente. Ook bij planningsprocedures zijn dergelijke verslagen decretaal vastgelegd.

Met betrekking tot het afwezig blijven van ambtenaren ruimtelijke ordening kan ik niets bevestigen of ontkennen. Ik weet dat gewoon niet. Wees ervan overtuigd dat ik uw bezorgdheid en ongetwijfeld ook die van de commissie, mijnheer de voorzitter, nogmaals zal overmaken aan mijn administrateur-generaal.

U verwijst naar het concept projectvergaderingen dat in voorbereiding is in het ontwerp van decreet. Op die manier zetten we toch een belangrijke stap vooruit.

U vraagt welke communicatie-initiatieven ik zal nemen om de klaarblijkelijk negatieve perceptie die er heerst een halt toe te roepen. Laat me duidelijk zijn: de administrateur-generaal van het agentschap heeft op mijn verzoek ook al persoonlijk met de Vlaamse Bouwmeester hieromtrent overlegd. Er is afgesproken dat de Vlaamse Bouwmeester voortaan rechtstreeks aan het afdelingshoofd van de betrokken buitenafdeling kan vragen om een afgevaardigde van de afdeling te sturen naar een overleg waar hij de aanwezigheid van het agentschap noodzakelijk vindt. Ook daar zijn misschien openstaande achterpoortjes gesloten. Voor de rest verwacht ik alle heil van het driepartijenoverleg, waar men elkaar voortaan in de ogen kan kijken.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor het feit dat u akkoord gaat dat we naar een onderhandelingsstedenbouw moeten gaan, voor zover we daar nu niet aan voldoen.

Het is natuurlijk veel ruimer dan het driepartijenoverleg. Als men een voorbespreking heeft, ook bijvoorbeeld bij de plenaire vergadering voor een ruimtelijk uitvoeringsplan, merken we dat men systematisch afwezig is. Dat maakt het niet altijd gemakkelijk.

Het antwoord is misschien ook te zoeken in het feit dat we in het voorjaar enorm veel vergaderingen hadden, omdat men nog voor 1 juni de eerste plenaire vergadering wou hebben, om te ontsnappen aan de MER-verplichting (milieueffectenrapportage). Ik denk dat er een enorme toevloed van vergaderingen is geweest.

Men heeft die gewoon niet kunnen bijhouden, denk ik. Ik denk dat daar de verklaring zit. Ik heb in het voorjaar heel veel reacties gehad van lokale besturen, die stelden dat men niet komt en dat er ook niets op papier staat. Zij vroegen zich af wat ze moesten doen.

Mijnheer de minister, ik zou toch willen vragen om er voldoende de aandacht op te vestigen bij uw administratie dat men zeker aanwezig is en schriftelijk alle opmerkingen bezorgt. Maar ik denk dat de fysieke aanwezigheid belangrijker is, omdat men dan een bespreking kan hebben, een aantal zaken kan doorpraten en visies gedeeld kunnen worden.

Ik hoop dat het een tijdelijk fenomeen was, aangezien iedereen nog voor 1 juni een plenaire vergadering wou houden, en men systematisch afwezig is gebleven door personeelsgebrek. Ik hoop dat dat de oorzaak is, maar hoop dat u toch een initiatief neemt om dat in die zin te communiceren aan de administratie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de rol van de ruimtelijke ordening in het handhaven van de luchtkwaliteitsnormen

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, enkele weken geleden deed de Raad van State een uitspraak over het project van Gent Sint-Pieters, dat de bouw omvat van een grote parkeergarage en een nieuwe ontsluitingsweg nabij het station. Omdat uit het milieueffectenrapport (MER) bleek dat de normen voor fijn stof in de woonbuurt overschreden zouden worden na de realisatie van het project, vroegen een aantal milieuverenigingen en omwonenden aan de Raad van State om het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) en de bouwvergunning in te trekken.

De Raad van State heeft die klacht verworpen. Ik citeer uit het arrest: “Op het eerste gezicht bestaat voor de betrokken overheid geen wettelijke verplichting om een ruimtelijk uitvoeringsplan niet goed te keuren of de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning te weigeren indien door de realisatie van dit plan de grenswaarden worden overschreden. Uit het decreet Ruimtelijke Ordening kan niet worden afgeleid dat milieukwaliteitsnormen ook bindend zijn bij de vaststelling van ruimtelijke

uitvoeringsplannen. (...) Een ruimtelijk uitvoeringsplan bepaalt enkel op een passieve wijze de bestemming van een welomschreven gebied. Op zich is het niet de oorzaak van de uitstoot van fijn stof of stikstofdioxide.”

Volgens de Raad van State moet de overheid bij het goedkeuren van ruimtelijke plannen of het afleveren van bouwvergunningen dus geen rekening houden met de Europese luchtkwaliteitsnormen, die nochtans bindend zijn opgelegd en ook door ons land moeten worden omgezet en nageleefd. De Raad van State stelt dat het enkel aan de minister of de instanties bevoegd voor Leefmilieu is om ervoor te zorgen dat de normen inzake fijn stof en stikstofdioxide niet worden overschreden, onder meer door actieplannen op te maken waarin zowel globale als lokale maatregelen kunnen worden opgelegd. Bij een dreigende overschrijding op korte termijn kunnen maatregelen worden genomen om het risico van overschrijding te verkleinen en de duur ervan te beperken. In het arrest stelt de Raad van State nog: “Zo nodig kunnen activiteiten die bijdragen tot overschrijding van de grenswaarden worden geschorst, met inbegrip van het gemotoriseerde verkeer.”

Uiteraard doet de Vlaamse Regering een hele inspanning om de Europese luchtkwaliteitsnormen te halen. We hebben het Vlaamse Actieplan fijn stof, dat werd goedgekeurd eind 2005 en waarin uitvoering wordt gegeven aan maatregelen om de problematiek inzake fijn stof aan te pakken. Deze maatregelen richten zich op alle sectoren op globaal Vlaams niveau en op specifieke plaatsen met verhoogde concentratie of zogenaamde hotspots. Voor de hotspots voor fijn stof werd door de Vlaamse Regering aangekondigd dat in die zones de fijnstofconcentraties niet mogen toenemen. Daartoe wordt onder andere bij het verlenen van milieuvergunningen voor installaties waarvan tijdens voorafgaand onderzoek gebleken is dat de impact inzake fijn stof aanzienlijk kan zijn, expliciet melding gemaakt van stofbeheersende maatregelen.

Het transport is in Vlaanderen verantwoordelijk voor zo'n 30 percent van de fijnstofemissies. In het Vlaamse actieplan fijn stof wordt het belang van de transportsector erkend en lezen we dat niet enkel de nodige aandacht moet gaan naar maatregelen zoals milieuvriendelijke voertuigen, onder andere door die uit te rusten met roetfilters, of snelheidsbeperkingen maar ook naar een ander verplaatsingsgedrag. Zo wordt gesteld dat ook het transportvolume binnen de perken zal moeten worden gehouden, willen we de fijnstofuitstoot terugdringen. Ook in het recente rapport ‘Auto en Gezondheid’ van het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek (viWTA) wordt het belang van een modal shift nog maar eens in de verf gezet. Bovendien wordt hierbij gesteld dat de blootstelling aan fijnstofemissies moet worden beperkt door de emissies te verplaatsen door

bijvoorbeeld het aanpassen van routes van verkeer buiten de stadscentra. Willen we deze modal shift verwezenlijken, zo lezen we in het rapport van het viWTA, dan zal bij uitstek gebruik moeten worden gemaakt van de ruimtelijke ordening als sturend instrument.

Mijnheer de minister, u weet dat we die discussie nu ook hebben bij het Antwerpse Masterplan, waar de keuze tussen tunnel en brug ook gerelateerd is aan het al dan niet kunnen halen van de fijnstofnormen in de Antwerpse agglomeratie. De vraag rijst hoe maatregelen om de fijnstofemissies te beperken, op een serieuze manier kunnen worden uitgevoerd, indien bindende normen inzake luchtkwaliteit niet vertaald kunnen worden via het sturende instrument van de ruimtelijke ordening. We zitten toch met een tegenstrijdigheid: enerzijds zegt de Raad van State dat ruimtelijke ordening ter zake geen enkele bevoegdheid heeft en zich daar niets van moet aantrekken en anderzijds lezen we onder andere in het rapport van het viWTA en ook in het Actieplan fijn stof, dat om de modal shift te realiseren, de ruimtelijke ordening wel een sturend instrument is en een taak heeft in het bepalen van tracés waar transport al dan niet voor milieuhinder kan zorgen.

Met dat arrest van de Raad van State dreigen we met het Actieplan fijn stof terecht te komen in een situatie waarin door de minister van Leefmilieu enkel nog end-of-the-pipemaatregelen kunnen worden getroffen die mogelijk zelfs niet toereikend zijn om de milieukwaliteitsnormen te kunnen respecteren of die dermate beperkend zijn dat ze de realisatie van de bestemming die door de ruimtelijke ordening werd vastgelegd, in de weg staan. Of om het even toe te spitsen op de situatie in Gent Sint-Pieters: de overheid mag van de Raad van State in Gent zijn pendelaarsparking en weg bouwen, maar de minister van Leefmilieu moet achteraf, bij dreigend smogalarm, maar maatregelen treffen om te vermijden dat de auto's deze weg en parking gebruiken, wat natuurlijk absurd is.

Mijnheer de minister, ik stel dan ook de vraag hoe de bindende Europese milieukwaliteitsnormen dan wel gewaarborgd moeten worden. Als de stelling van de Raad van State dat de ruimtelijke ordening in de fijnstofproblematiek geen verantwoordelijkheid draagt, juist is, rijst de vraag of de wetgeving op de ruimtelijke ordening wel voldoende is afgestemd op de noden van de samenleving en de Europese verplichtingen. Mijnheer de minister, hoe denkt u dit probleem te ondervangen? Als de naleving van de Europese milieukwaliteitsnormen niet kan worden bewaakt door de wetgeving ruimtelijke ordening, hoe kan hier dan wel voor gezorgd worden?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de bezorgdheden van de heer Martens. De gestelde problematiek kan iets ruimer

worden gezien. Het is de eeuwige discussie hoe ruimtelijke ordening moet omgaan met sectorale wetgeving. We hebben al discussies gehad over sociale woningbouw, nu hebben we het over milieu.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de Raad van State sprak zich inderdaad recent uit over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor het project Gent Sint-Pieters waarvan een van de onderdelen een pendelaarsparking met een nieuwe ontsluitingsweg is. Het gaat om twee arresten van 26 mei 2008. Er zijn ook nog twee arresten van dezelfde datum over de schorsingsverzoeken tegen de stedenbouwkundige vergunning voor onderdelen van het project. De Raad van State heeft effectief de schorsingsverzoeken tegen het RUP en de stedenbouwkundige vergunning verworpen.

In de vraagstelling wordt door de heer Martens een bepaalde passage uit de arresten geciteerd en daaruit wordt afgeleid dat de Raad van State van oordeel zou zijn dat de overheid bij het goedkeuren van ruimtelijke plannen of het afleveren van stedenbouwkundige vergunningen, geen rekening moet houden met Europese luchtkwaliteitsnormen. Ik denk dat die interpretatie ietwat genuanceerd moet worden. Eigenlijk stelt de Raad van State dat, als de voorschriften van een RUP of een stedenbouwkundige vergunning een project toelaten waarbij bepaalde grenswaarden inzake luchtkwaliteit zouden kunnen worden overschreden bij een bepaald gebruik van de betrokken infrastructuur, dat nog niet meteen een reden is om dat RUP niet goed te keuren of de vergunning te weigeren. Dat is niet helemaal hetzelfde als zeggen dat de ruimtelijke ordening geen verantwoordelijkheid heeft in het nastreven van milieukwaliteit.

U weet dat wij binnen de ruimtelijke ordening volgens artikel 4 van ons eigen decreet effectief een bepaalde verantwoordelijkheid dragen om een afweging te doen van ruimteanspraken en daarbij onder meer met milieueffecten rekening moeten houden. De Raad van State stelt wel expliciet dat uit artikel 4 van het decreet niet kan worden afgeleid dat milieukwaliteitsnormen ook bindend zijn in het kader van het vergunningenbeleid of bij het vaststellen van RUP's.

Ruimtelijke ordening neemt alleszins haar verantwoordelijkheid. In de stedenbouwkundige vergunning voor de projectonderdelen van Gent Sint-Pieters legt de stedenbouwkundige ambtenaar bijvoorbeeld een aantal milderende maatregelen op zoals voorgesteld in het MER. Het is dus wat te eenvoudig om te stellen dat de uitspraak van de Raad van State concreet betekent dat vanuit ruimtelijke ordening in Gent een pendelaarsparking en een ontsluitingsweg kunnen worden gerealiseerd en dat de minister van Leefmilieu enkel nog at-the-end-

of-the-pipemaatregelen kan nemen bij smogalarm door bijvoorbeeld te verbieden de infrastructuur te gebruiken.

In deze discussie, die zich wel op meerdere plaatsen in Vlaanderen zal beginnen te ontspringen, zullen we tegelijk ook het aspect van de schaalniveaus moeten bekijken. Wat gebeurt er als een project in het projectgebied mogelijk een hogere belasting met zich meebrengt maar een verlaging van de milieubelasting in een ruimer gebied? Op welk niveau moet je de milieudoelstellingen bekijken? Laat ons aannemen dat de bewuste pendelaarsparking een bepaald aantal auto's van de weg kan houden, maar inderdaad in de onmiddellijke omgeving van de ontsluitingsweg en de parking meer fijn stof genereert. Is het dan de beste optie om de parking niet aan te leggen omdat het fijn stof toeneemt op die locatie terwijl het toch beter gespreid wordt over een ruime regio wanneer deze automobilisten het volledige traject tussen woning en werk met de auto zouden afleggen? Het enige wat ik hier wil suggereren, is dat we erover moeten waken dat we over dit soort vragen genuanceerd en verantwoordelijk nadenken.

Dat brengt me bij uw volgende vraag. Hoe kan er gezorgd worden voor de naleving van de Europese milieukwaliteitsnormen inzake fijn stof als die naleving niet bewaakt kan worden via de wetgeving Ruimtelijke Ordening? Ik zeg andermaal dat het volgens mij niet correct is dat Ruimtelijke Ordening geen verantwoordelijkheid zou hebben inzake milieukwaliteit. Ruimtelijke Ordening neemt dit op in synergie met het beleidsdomein Milieu. De Raad van State wijst er wel op dat het conform de VLAREM-bepalingen (Vlaams Reglement op de Milieuvergunningen) primair aan het beleidsdomein Milieu toekomt om maatregelen te treffen om de overschrijding van grenswaarden te vermijden. Dat is wat minister Crevits doet met het 'Saneringsplan Fijn Stof' van 23 december 2005.

Desalniettemin moet de impact op de luchtverontreiniging een belangrijk element zijn in de ruimtelijke besluitvorming bij de aanleg van nieuwe infrastructuren, zeker als deze bijkomende verkeersstromen met zich meebrengen. Het MER is voor dergelijke projecten een belangrijk beslissingsondersteunend instrument. De aandacht voor de problematiek van de luchtkwaliteit en de naleving van de grenswaarden in de MER's voor infrastructuurwerken is de voorbije jaren dan ook terecht sterk toegenomen en vooral kwalitatief fel verbeterd. In een MER, zoals u goed weet, worden steeds verschillende alternatieven onderzocht, met voor elk van de onderzochte alternatieven een beoordeling van de milieu-impact, waaronder de impact op luchtkwaliteit. Deze wijze van onderbouwen is alvast een grote stap vooruit bij de onderbouwing van de keuzes die de beleidsverantwoordelijken nadien moeten nemen en maakt duidelijk welke impact een bepaald alternatief op onder meer de luchtverontreiniging heeft.

De beleidsverantwoordelijken die de keuzes moeten maken, zijn dus goed gedocumenteerd over de impact op de luchtverontreiniging maar zullen uiteraard bij de finale beslissingen ook andere elementen in overweging nemen. Het gaat daarbij vaak om de impact op natuur en andere milieucompartimenten maar ook op een aantal economische factoren, zoals kosten van het project, impact op werkgelegenheid, het aantrekken van investeerders en dergelijke. De Raad van State stelt trouwens expliciet dat het niet zo is dat, wanneer een infrastructuurproject valt onder de project-MER-regelgeving en uit het MER zou blijken dat bepaalde milieugrenswaarden overschreden worden, dit impliceert dat de bouwvergunning moet worden geweigerd. Eenzelfde redenering volgt de Raad van State voor RUP's die onder de plan-MER-regelgeving vallen. De MER-regelgeving wordt hierbij duidelijk beperkt tot het doel waarvoor ze bestemd is: de nodige informatie in verband met mogelijke milieueffecten van het project of het plan bezorgen aan beleidsverantwoordelijken, zodat zij hun beslissing kunnen motiveren, vanzelfsprekend niet het minst ook vanuit de invalshoek milieu. Bij het nemen van beslissingen inzake projecten die een mogelijke milieu-impact hebben, worden trouwens de beleidsverantwoordelijken voor het domein Leefmilieu betrokken. Op het niveau van de Vlaamse Regering keurt mijn collega die bevoegd is voor Leefmilieu de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen goed, op lagere niveaus gebeurt dat in deputaties of colleges, waar het debat zich kan ontspringen.

U vraagt zich af of dit volstaat en of het niet aangewezen is meer wettelijke garanties in te bouwen voor de bescherming van de luchtkwaliteit bij dergelijke projecten. Het is in dit verband niet slecht om te wijzen op het Nederlandse voorbeeld. In Nederland was immers een dergelijke optie genomen en was in het Besluit Luchtkwaliteit 2005 opgenomen dat bestuursorganen bij de uitoefening van hun bevoegdheden, onder meer in verband met stedenbouwkundige procedures voor de aanleg van wegeninfrastructuur, de grenswaarden voor de luchtkwaliteit in acht moesten nemen. Dit leidde ertoe, onder meer na rechtspraak door de Nederlandse Raad van State, dat op plaatsen waar er een overschrijding van de normen was, geen enkele bijkomende activiteit, zelfs met een minieme bijkomende uitstoot, meer kon worden toegelaten. De Nederlandse overheid vond deze situatie alvast niet werkbaar omdat ze tot een economische stilstand zou leiden en heeft de wetgeving daarom aangepast. In de plaats daarvan heeft men gekozen voor de zogenaamde 'saldobenadering', waarbij een project met een negatieve impact op de luchtkwaliteit op plaatsen waar de grenswaarde wordt overschreden toch kan doorgaan indien er een gelijkwaardige verbetering van de luchtkwaliteit is in een ander, ermee gelinkt, gebied. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar het aantal blootgestelde personen en kwetsbare bevolkingsgroepen. Deze saldobenadering moet worden toegepast bij projecten met een negatieve impact

op de luchtkwaliteit van drie percent of meer. Dit is bijvoorbeeld het geval voor een nieuw project met 1500 woningen of 100.000 vierkante meter kantoorgebouwen in combinatie met één ontsluitingsweg.

De zaken worden met andere woorden niet op micro-schaal maar, zoals in Nederland, op macroschaal benaderd. Deze benadering leidt ertoe dat bijvoorbeeld bij een project zoals het Sint-Pietersstation te Gent de afweging van de fijnstofimpact niet louter lokaal wordt benaderd, maar dat gekeken wordt naar de macro-effecten van de ingreep. Als dit project ertoe zou leiden dat een belangrijke groep pendelaars zich niet langer met de wagen van het Gentse naar Brussel verplaatsen, maar in plaats daarvan de trein zouden nemen, dan leidt dit project zonder twijfel tot een globale verbetering van de luchtkwaliteit in Vlaanderen en vermindert zo dus ook de achtergrondconcentratie aan fijn stof, ook in Gent.

Of deze benadering daarom moet worden verankerd in een apart juridisch instrument, is echter een ander verhaal. Daarvoor is eerst nader onderzoek nodig. We moeten ons ervoor hoeden om de bestaande mogelijkheden die de MER-procedure biedt, uit te hollen en steeds maar nieuwe instrumenten te creëren.

Enerzijds omdat dan te veel gefocust wordt op elementen waarvoor een specifiek instrument bestaat, anderzijds omdat het vergunningverlenende bestuur op den duur door het bos de bomen niet meer kan zien. Ik ben veeleer van mening dat in een MER de verschillende alternatieven voor de uitvoering van een project effectief al aan een geïntegreerde milieutoets onderworpen worden. De resultaten van het MER moeten, samen met andere afwegingen zoals eerder aangegeven, hun beslag vinden in de uiteindelijke vergunningsbeslissing of vastlegging van het plan.

De administraties van de beleidsdomeinen Leefmilieu, Natuur en Energie, en Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed zullen alleszins onderzoeken hoe de linken tussen het leefmilieubeleid en de ruimtelijke instrumenten beter met elkaar kunnen worden gekoppeld en zelfs kunnen worden verankerd. Er zal daartoe nog in de loop van dit jaar een onderzoeksproject worden opgezet naar de mogelijkheden van de inzet van ruimtelijke instrumenten om, zoals u vraagt, de lokale luchtkwaliteit evenals de levenskwaliteit op het vlak van stof, geluid en geur te verbeteren.

Een eerste luik van dit onderzoek omvat een analyse van de impact van het ruimtelijke beleid op de luchtkwaliteit, met een specifieke focus op enerzijds mogelijke bedreigingen en anderzijds mogelijke synergieën. Op basis daarvan zal er worden gefocust op de ontwikkeling van milderende maatregelen op het vlak van ruimtelijke aspecten in MER's en ruimtelijke uitvoeringsplannen en mogelijke andere ruimtelijke instrumenten.

Concrete voorbeelden bij de uitvoering van de infrastructuurprojecten zijn de normen of het kader dat we zullen creëren met betrekking tot de breedte en de kwaliteit van een buffer, de hoogte van bebouwing, de breedte van weg, de inrichting van die weg, de beplanting daaromheen enzovoort.

Deze laatste elementen vormen uiteraard slechts een deel van de oplossing. Ook de fundamentele keuze in verband met scenario-ontwikkeling en inplanting zijn vanzelfsprekend van belang. Daarvoor dienen echter steeds geval per geval de juiste beslissingen te worden genomen, liefst gesteund op het milieueffectenrapport.

Mijnheer de voorzitter, laten we niet vergeten, maar dat debat voeren we in de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, dat niet de infrastructuur de schuld is van het fijn stof, maar nog altijd het auto- en vrachtwagenverkeer. We proberen natuurlijk aan de bron de uitstoot van fijn stof maximaal te reduceren en te voorkomen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat het arrest van de Raad van State niet zo eng moet worden geïnterpreteerd als ik in mijn vraagstelling had gesuggereerd.

Als ik u goed heb begrepen, stelt de Raad van State dat het niet alleen aan de ruimtelijke ordening is om luchtkwaliteitsnormen te halen en plannen en projecten doorgang kunnen vinden als men door het nemen van milderende maatregelen of andere maatregelen binnen eenzelfde regio, er toch ook in kan slagen om de Europese luchtkwaliteitsnormen te respecteren.

Men moet niet telkens het recentst voorgenomen project dat zou kunnen leiden tot een overschrijding van de normen tegenhouden, zoals dat een tijdlang in Nederland het geval was.

Ik herinner me nog de krantenkoppen in Nederland: Nederland op slot. Elk project, ook al gaf het maar een incrementele, zeer kleine, extra bijdrage tot luchtverontreiniging, maar als die bijdrage ertoe leidde dat normen werden overschreden, ging helemaal niet door, hoewel men bijvoorbeeld in dezelfde regio andere, meer kostenefficiënte, maatregelen kon nemen om de initiële verhoging ten gevolge van het project weg te werken door een veel grotere daling elders.

Mijnheer de minister, ik ben wat dat betreft gerustgesteld dat alleszins milieueffecten nog steeds meegenomen kunnen worden in het beoordelen van ruimtelijke plannen. Anders had ook het integratiespoor dat we nu ontwikkelen voor de integratie van een milieueffectenbeoordeling in de besluitvormingsprocedures van

bijvoorbeeld RUP's geen enkele zin meer. Wat dat betreft, ben ik gerustgesteld.

Ik hoop alleen dat we die saldobenadering, die in Nederland nu van toepassing is, op een of andere manier toch ook structureel kunnen verankeren in de Vlaamse besluitvorming. U stelt dat u vooralsnog niet denkt dat het decretaal moet worden vastgelegd. Wat mij betreft, hoeft dat ook niet, als u met de minister van Leefmilieu en de administraties Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu een soort modus vivendi kunt vinden om, telkens als bepaalde projecten of plannen leiden tot extra toename van verontreiniging, elders in hetzelfde onderzoeksgebied bijkomende reducerende maatregelen te nemen die de verontreiniging per saldo kunnen doen afnemen, zodat luchtkwaliteitsnormen gerespecteerd kunnen worden.

Wat mij betreft, moet het niet decretaal worden vastgelegd, als er zulk afsprakenkader kan komen. Maar dan moet er inderdaad wel werk van gemaakt worden. Laten we hopen dat het bijkomend onderzoek dat de administratie nu blijkbaar uitvoert over de wisselwerking tussen milieukwaliteit en ruimtelijke ordening, daartoe kan bijdragen.

Ik denk dat we hoe langer hoe meer ook afstappen van het principe dat ruimtelijke ordening niet aan sectorbeleid mag doen. Ik denk dat ruimtelijke ordening ook ondersteunend moet kunnen zijn voor het sectorbeleid. We zien dat met onze stedenbouwkundige verordeningen rond hemelwaterputten en nu ook met de sociale doelstellingen die we willen realiseren met het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening en het decreet grond- en pandenbeleid. We zien dat ook met het feit dat in het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening expliciet wordt gesteld dat ook energie-efficiëntiedoelstellingen nagestreefd kunnen worden, bijvoorbeeld via stedenbouwkundige verordeningen.

Ik denk dat dat goed is. Anders gaan we conflicterende beleidsdomeinen krijgen en een uitspraak in één beleidsdomein gaat dan conflicteren met een uitspraak in een ander beleidsdomein. Ik denk dat we echt naar een integratie moeten van ruimtelijke ordening en leefmilieu. We hebben destijds de ROM-projecten gehad (ruimtelijke ordening en milieu), bijvoorbeeld in de Gentse Kanaalzone. Die ROM-benadering hield al een vervlechting in van milieubeleid en ruimtelijk beleid. Ik denk dat we op dat elan moeten voortgaan.

Mijnheer de minister, ik hoop dat we dat afsprakenkader, de modus vivendi, kunnen vinden, om ervoor te zorgen dat onder andere door de ruimtelijke ordening ook onze luchtkwaliteitsnormen gerespecteerd gaan worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de doelstelling om netto 10.000 hectare bosuitbreiding te realiseren

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Vlaanderen beschikt over ongeveer 150.000 hectare bos. Meer dan 70 percent van de Vlaamse bossen is in privébezit.

Tien jaar geleden formuleerde de Vlaamse overheid in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) de zeer ambitieuze doelstelling om tegen eind 2007 10.000 hectare bos bij te creëren. Uit cijfergegevens van de Vereniging voor Bos in Vlaanderen blijkt nu dat er in tien jaar tijd slechts 3000 hectare bos bij is gekomen. Dat betekent dat er de voorbije tien jaar gemiddeld amper 300 hectare bos per jaar bij kwam in Vlaanderen. Blijkbaar gaat de snelheid waarmee bos bij wordt gecreëerd, er ook op achteruit. Feit is dat er nog altijd bos bij komt.

Het gaat hier wel om nettocijfers, want jaarlijks verdwijnen ook heel veel bossen. Vlaanderen telt in totaal ongeveer 40.000 hectare zonevreemde bossen, meer dan een kwart van de totale bosoppervlakte. Op het gewestplan staan deze bossen doorgaans ingekleurd als woonuitbreidingsgebieden.

Mijnheer de minister, hoe komt het dat de beoogde 10.000 hectare netto bosuitbreiding eind 2007 niet werd gehaald? Wat zijn daar de oorzaken van?

In welke mate wordt de oorspronkelijke doelstelling om in tien jaar tijd 10.000 hectare bijkomende bossen te creëren, nu in vraag gesteld? Waren de ambities misschien te ambitieus?

Hoe kan Ruimtelijke Ordening ervoor zorgen dat ruimte vrijkomt om te bebossen? Welke initiatieven of maatregelen worden binnenkort genomen om de oorspronkelijke doelstelling alsnog geheel of gedeeltelijk te realiseren? Binnen welke termijn moet een eventuele inhaalbeweging gerealiseerd worden?

Hoe wordt vanuit Ruimtelijke Ordening op een evenwichtige en doordachte wijze weerstand geboden aan de druk op de open ruimte vanuit andere sectoren, onder andere de industrie?

Op welke manier kan worden voorkomen dat voor zonevreemde bossen, die op het gewestplan ingekleurd staan als woonuitbreidingsgebied, gemakkelijk tot boskap wordt overgegaan? In welke mate kan een beter

statuut voor deze bossen, afgeleverd door Ruimtelijke Ordening, bewerkstelligen dat men niet langer verplicht is om een vergunning voor ontbossing te geven?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, collega's ik denk dat de doelstelling inzake bosuitbreiding van het RSV tweeledig is. Enerzijds is er de doelstelling om effectief 10.000 hectare netto nieuwe bossen ecologisch verantwoord aan te planten op het terrein. Anderzijds is er de planologische doelstelling om 10.000 hectare bijkomende gebieden te bestemmen voor bos in de ruimtelijkeordeningsplannen.

Kort gezegd komt het erop neer dat het voorzien in genoeg groene bestemmingen waarbinnen bomen aangeplant kunnen worden een taak van ruimtelijke ordening is, terwijl het effectief bomen planten of het stimuleren ervan tot de bevoegdheid van de minister van Leefmilieu behoort. Aan beide sporen wordt zowel door mijn administratie als het Agentschap voor Natuur en Bos gelijktijdig en in onderlinge samenhang gewerkt. Voor wat betreft de effectieve realisatie en de moeilijkheden daarbij kan ik ook verwijzen naar het antwoord van minister Crevits op de vraag van mevrouw Dua in deze commissie op 25 oktober 2007.

Ik zal me verder beperken tot de aspecten die zuiver tot de ruimtelijke ordening behoren. In de plannen van aanleg is er eind 2007 circa 3000 hectare bijkomend bestemd als bosgebied ten opzichte van 1994, maar de waarheid gebiedt om ook te stellen dat circa 1000 hectare bosgebied op de gewestplannen een andere bestemming kreeg. Als we dat puur wiskundig benaderen, bedraagt de nettobalans dus 2000 hectare.

Het is echter niet zo dat de effectieve bebossingen uitsluitend gerealiseerd kunnen worden binnen gebieden die expliciet als bosgebied bestemd zijn. Zo kwam er in diezelfde periode ook circa 11.500 hectare natuurgebied op de plannen van aanleg in functie van de realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Ook binnen die gebieden wordt er bosuitbreiding gerealiseerd. Zelfs binnen de bestaande bosgebieden op de gewestplannen is nog heel wat ruimte om te bebossen: heel wat gebieden die op de originele gewestplannen als bosgebied aangeduid werden, zijn immers tot op vandaag nooit echt bebost geraakt. Tot slot is bebossing ook mogelijk in heel wat andere bestemmingen, zij het in mindere mate, zoals recreatie- of landbouwgebieden.

De oorzaken waarom de ambitieuze doelstelling om tegen 2007 10.000 hectare bijkomend te bestemmen als bosgebied, niet gehaald is, zijn heel divers. Ik probeer even het geheugen op te frissen. De eerste fase van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke structuur werd in 2003 afgerond met de goedkeuring van een

eerste deel van de VEN-afbakening. Dat betekent dat pas in 2004 de tweede fase en de eigenlijke discussie over de gelijktijdige en gelijkwaardige afbakening van landbouw, natuur en bos binnen het proces van de ruimtelijke ordening van start kon gaan. Sindsdien is een inhaaloperatie ingezet, die zuiver op vlak van bijkomende hectaren bos vandaag jammer genoeg nog niet zichtbaar is, maar in de plannen stilaan vorm krijgt. Het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, gebeurt momenteel zeer systematisch op basis van de resultaten van nogal wat overlegprocessen in dertien buitengebiedregio's. We hebben heel lang gediscussieerd over de methodologie om tot resultaat te komen. U herinnert zich het mislukte avontuur van de groene hoofdstructuur voor Vlaanderen. Het was dus bezinnen voor we konden beginnen.

Sinds 2004 wordt er in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen per regio, een gedragen ruimtelijke visie op natuur, landbouw en bos uitgewerkt. De ruimtelijke visie geeft eveneens aan welke boscomplexen te versterken zijn en waar nieuw bos ontwikkeld kan worden als onderdeel van de gewenste natuurlijke structuur. Voor deze bossen zullen dan ook ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt worden. Het is in de commissie al uitvoerig besproken: bij die buitengebiedregio's werken we met een vuistregel twee derde/één derde, waarbij we proberen om minimaal twee derde landbouwgebied te herbevestigen, waardoor één derde specifiek onderzoeksgebied wordt om te komen tot de volgende fase.

Op basis van deze ruimtelijke visie, die moet worden gedragen of je bent er niets mee, wordt nu per regio een operationeel uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de prioriteiten en fasering voor de op te maken RUP's voor landbouw, natuur en bos vastgelegd worden. Voor de eerste vijf regio's is dit visievormingsproces afgerond. De acht nog lopende regio's worden dit najaar versneld afgerond, zodat vanaf 2009 volop ingezet kan worden op de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ter informatie geef ik mee dat sinds 2002 tien extra ambtenaren-planologen hier fulltime mee bezig zijn. De eerste RUP's voor de proefregio Haspengouw-Voeren zijn vandaag trouwens al definitief vastgesteld. Het is als dominoblokjes: eerst moet men een visie hebben, dan de afbakening en dan begint men met de uitvoeringsplannen resultaten te boeken.

De afgelopen vier jaar is er een enorme stap voorwaarts gezet in de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. Voor het volledige Vlaamse grondgebied zijn alle landbouw-, natuur- en bosgebieden in detail onderzocht. Er zijn soms discussies tot op perceelsniveau. Er zijn ervaringsdeskundigen in de commissie die weten tot welke discussies dit

soms kan leiden. Binnen het overlegproces zijn de mogelijkheden voor de versterking van de natuur- en bosstructuur concreet afgetoetst met de lokale besturen en de belangengroepen van de diverse stakeholders.

De op te maken RUP's zijn vastgelegd in concrete actieprogramma's. Als we enige verdienste hebben, is het dat hiermee een fundamentele basis is gelegd voor het ruimtelijke beleid voor de open ruimte voor de volgende decennia, want het is een werk dat we waarschijnlijk de eerste twintig tot dertig jaar niet meer zullen overdoen. Dit is een zeer belangrijke en omvangrijke operatie. Neem van mij aan dat het niet het meest dankbare werk was dat ik de voorbije jaren heb gedaan. Er is heel goed werk geleverd en het heeft heel wat inzet en verantwoordelijkheid van de verschillende stakeholders gevraagd om tot resultaat te komen. Enkel kijken naar de hectaren in de ruimtelijke boekhouding, is afbreuk doen aan het werk dat vandaag op het terrein gebeurt.

Vervolgens moet gezegd worden dat de lat in 1997 bijzonder hoog werd gelegd. Bij de goedkeuring van het RSV is terecht principieel beslist dat er 10.000 hectare bos bij moest komen. Waar die bossen concreet gerealiseerd moeten worden, is toen echter niet gebiedsgericht vastgelegd. Buiten die louter kwantitatieve taakstelling – ik heb me door de founding fathers van het RSV laten uitleggen hoe die in het RSV terecht is gekomen en dat was voor mij een ontluisterende mededeling – en een aantal kwalitatieve uitgangspunten, bevat het RSV geen regionale verdeling van de taakstelling, in tegenstelling bijvoorbeeld tot de bedrijventerreinen waar men vrij gedetailleerd heeft gezegd wat in welke provincie moest komen. De zoektocht is volledig doorgeschoven naar het afbakningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. Ik heb altijd in de commissie gezegd, en daar was nogal wat zenuwachtigheid over, dat eerst de grootstedelijke gebieden moeten worden afgebakend. Wanneer die eilanden zijn aangeduid, ziet men wat wordt beschouwd als buitengebied, waar dan nog de kleinstedelijke gebieden van moeten worden afgetrokken. Dan pas kan men de natuurlijke en agrarische structuren afbakenen.

De afbakningsprocessen zijn vertrokken met een zo goed als blanco blad, zonder specifieke taakstellingen per gemeente of regio. Dat is een belangrijke factor in de verklaring waarom de vooropgestelde termijn niet gehaald werd. Wat in 1997 door het parlement werd goedgekeurd, is men pas beginnen te implementeren vanaf 2000. We zijn dus pas drie jaar later echt begonnen met die vertaling.

Mij valt op – en ik ben een ervaringsdeskundige geworden – dat door het gebrek aan concrete selecties, er een eigenaardig soort nimbyfenomeen ten aanzien van bos is ontstaan bij de lokale besturen, waarbij men de bosuitbreiding als hete aardappel naar andere gemeenten of

regio's wil doorschuiven. Ik geef een voorbeeld. In bosarme regio's, zoals West-Vlaanderen, stelt men dat bossen er niet thuis horen en maar in Limburg gezocht moeten worden, terwijl men in Limburg zegt dat er al genoeg bos is en de bosuitbreiding in regio's met weinig bos moet komen. Een vastgelegd kader voor de verdeling van de taakstelling inzake bos over de verschillende regio's, zou daaraan veel hebben kunnen verhelpen, maar daar beschik ik jammer genoeg niet over.

Het uitgangspunt voor bosuitbreiding in het RSV stelt dat, om de bosindex te verhogen, zowel een inhaalbeweging nodig is in bosarme streken als een versterking van de bestaande bosstructuur door meer samenhang te brengen in bijvoorbeeld sterk versnipperde gehelen. Vandaag zijn vooral een beperkt aantal steden sterk vragende partij voor meer bos en actief bezig met stadsparkprojecten, terwijl de meer landelijke buitengebiedgemeenten voor zichzelf daarin nauwelijks een bijkomende rol zien. Er zijn er zelfs die alle voorstellen voor bijkomend bos ronduit afwijzen, zeker in het kader van stadsparkbossen die op de rand van de stad komen. In kleinere gemeenten die mee betrokken worden in de grootstedelijke afbakening, zien we dit soort discussies tot stand komen.

Het gaat soms over enorme oppervlakten. Wanneer we de afbakening van het grootstedelijke gebied Antwerpen zullen vastleggen, zullen we daar meteen het stadsparkbos van honderden hectaren kunnen op aanduiden waaraan we samen met de provincie aan het werken zijn.

Een derde knelpunt inzake bosuitbreiding is het actuele landbouwgebruik. Bij de opmaak van het RSV ging men ervan uit dat het landbouwgebruik zou blijven afnemen en dat er daardoor op een organische manier voldoende grond zou vrijkomen om te bebossen. Vandaag kunnen we alleen maar vaststellen – dat blijkt uit alle mogelijke tabellen en statistieken – dat het landbouwgebruik nagenoeg constant is gebleven. Dit wordt ook door allerlei andere zaken gevoed. Dat is een interessante discussie. De landbouw wordt met nieuwe vragen en uitdagingen geconfronteerd.

Ieder voorstel voor een zinvolle bosuitbreiding stoot bijgevolg op de – wat mij betreft begrijpelijke – bezwaren van de in dat gebied aanwezige landbouw. Het criterium dat bijkomende bebossing enkel mogelijk is in voor landbouw minder belangrijke gebieden of minder geschikte gronden, sluit in de praktijk het merendeel van de potentiële locaties voor bos uit. Gelukkig is de meeste grond nuttig voor de landbouw.

We stellen vast dat gronden in landbouwgebruik die de afgelopen tien jaar bestemd werden als bos- of bosuitbreidingsgebied in vele gevallen vandaag nog steeds in landbouwgebruik zijn en dat er geen enkele garantie is

dat deze gebieden ook effectief bebost zullen worden. Het louter bestemmen van bosgebieden zonder dat er gelijktijdig concrete aankoop- of inrichtingsprojecten in een dergelijk gebied worden opgestart, leidt in de praktijk al te vaak tot papieren plannen.

We zullen in de toekomst nog actiever moeten inzetten op onder andere concrete gebiedsgerichte strategische projecten die als doel hebben de RUP's effectief uit te voeren. In die zin verwacht ik veel van de projecten voor het buitengebied die ik, zoals u weet, recent heb goedgekeurd bij de erkenning als 'strategisch project in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen'. Daarin financieren we per project een projectleider die de regie in die gebieden moet voeren en de afstemming tussen planning en uitvoering moet garanderen. Het gaat om projecten voor de Demervallei van Diest tot Werchter en de vallei van de Weesbeek – in Herent, Kortenberg en Kampenhout – in de provincie Vlaams-Brabant, het parkbos Gent in Oost-Vlaanderen, en de Maasvallei en het gebied De Wijers in Limburg.

Er is nood aan een actiever grondbeleid om deze bosuitbreidingsdoelstellingen te kunnen realiseren. Er zit daarbij ook een paradox in de relatie tussen het aankoopbeleid en het opstellen van de RUP's. Enerzijds wil men vanuit de landbouw dat er niet wordt aangekocht in gebieden die thans een agrarische bestemming hebben en wordt er gesteld dat eerst de bestemming in RUP's moet worden vastgelegd. Bij de opmaak van de RUP's stel ik anderzijds vast dat er vaak maar een akkoord voor een bestemmingswijziging naar bos of natuur gevonden wordt als de grond in eigendom of beheer is van de overheid of een natuurvereniging. Je zit daar in een catch 22: je zou eigenlijk samen de Rubicon moeten kunnen oversteken om tot resultaten te komen.

De mogelijkheden om landbouwgrond die vrijkomt in de ruime omgeving van te versterken of te realiseren bossen aan te kopen, zouden moeten worden verruimd. Dat zijn wij via die regio-aanpak aan het realiseren. We kunnen dan gronden aankopen. Dat wordt vandaag actief door de Vlaamse Landmaatschappij gedaan, niet het minst in het kader van de afbakening van onze zeehavens: men kan dan nadien gronden ruilen, zodanig dat de landbouwers bij dit soort planologische projecten niet de kwetsbare groep worden.

Als antwoord op uw tweede vraag, naar de doelstelling, kan ik zeggen dat we belangrijke stappen vooruit hebben gezet. Ik heb dat voldoende toegelicht. Het wordt procesmatig aangepakt via de afbakening van de gebieden, en vooral ook maatschappelijk onderbouwd – anders vrees ik dat we nergens komen.

De kwantitatieve doelstelling om 10.000 hectare bijkomend bos te realiseren, wordt vandaag bij mijn weten door niemand ter discussie gesteld. Het zal enkel de

kunst zijn om dit zodanig te doen, dat dit door eenieder wordt aanvaard. Het heeft geen enkele zin snel gebieden af te bakenen zonder de garantie dat ze ook gerealiseerd worden. De timing is voor mij minder belangrijk dan de realisatiegraad.

Ik pleit voor een realistische benadering vanuit het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening en de beleidsdomeinen Landbouw en Leefmilieu. Daarbij is maar één woord dienstig: absolute en maximale samenwerking rond concrete projecten, die op het terrein goed doorgepraat en vooral goed voorbereid worden. Het is vanzelfsprekend van belang dat samen met de RUP's ook de natuurrichtplannen, de inrichtingsprojecten en allerlei instrumenten van de VLM maximaal op dezelfde gebieden en vanuit dezelfde strategische prioriteiten worden ingezet.

Op basis van de operationele uitvoeringsprogramma's voor de verdere afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur leggen we per regio de prioriteiten vast. Ik ken de processen van één deelgebiedregio van de dertien, waaraan zestien operationele groene RUP's worden gekoppeld. Je moet eerst het ene doen, en dan begint men aan die zestien RUP's – maar ieder RUP vraagt natuurlijk enorm veel werk. Ik wil het samenvatten als volgt: beter één bos op het land geplant, dan tien bossen op papier gepland.

De impact van het RSV op het behoud van open ruimte heeft wel degelijk tot resultaten geleid. Door in te zetten op onze stedelijke en kleinstedelijke gebieden hebben wij de verdere versnippering van de open ruimte echt meetbaar afgeremd. De gesel van de lintbebouwing in Vlaanderen is letterlijk gestopt door het RSV. Ik denk ook aan de kernversterking, die volop bezig is, en aan de verhoging van de leefbaarheid in onze steden door de aanleg van parkbossen. Gent is daarvan een mooi voorbeeld. Op het vlak van ruimtelijke ordening is Gent een modelstad. Men verricht er baanbrekend werk. Deze ontwikkeling is onderworpen aan harde begrenzingen. De open ruimte in Vlaanderen is niet langer de schietschijf van projectontwikkelaars en wordt goed verankerd.

Uw vijfde vraag ging over woonuitbreidingsgebieden en zonevrije bossen. Als het om een ecologisch zeer waardevol bos gaat, moet absoluut worden overwogen om via een bestemmingswijziging naar een groengebied de bescherming door te voeren. Een andere mogelijkheid, die steeds vaker begint mee te spelen, is dat men bepaalde woonuitbreidingsgebieden gewoon afvoert en soms herlokaliseert. Dit is een verstandig proces. Ik probeer mijn ambtenaren ervan te overtuigen dat het een 'win-win' moet zijn en niet een 'lose-lose'.

Dit begint in de praktijk goed te functioneren binnen de sector. Dat deze sector vreselijk conservatief reageert,

hebt u de voorbije veertien dagen kunnen vaststellen. Maar binnen de sector begint toch die verantwoordelijkheid te groeien. Het gaat bijna om verhandelbare emissierechten in de ruimtelijke ordening. Dat systeem moeten we voor ogen houden om tot een resultaat te komen.

Het moet in tweede instantie ook mogelijk zijn om bij de nadere uitwerking van woonuitbreidingsgebieden het gebied zo te ontwikkelen dat bossen geheel of gedeeltelijk behouden kunnen blijven, onder meer door bebouwing te groeperen in bepaalde zones. In uw gemeente zijn daar mooie voorbeelden van. In mijn gemeente is bijvoorbeeld het project De Willaard daarvan een schitterend voorbeeld. Door op open ruimten een geconcentreerde bebouwing toe te laten, in plaats van een platte verkaveling waarbij de bomen verdwenen zouden zijn, kon het prachtige domein worden gered.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitvoerige antwoord. U hebt toegelicht waarom het in het begin wat trager van start is gegaan. Met de schets en de systematiek die u hebt toegelicht, heb ik heel veel vertrouwen dat de vooropgestelde doelstelling van 10.000 hectare effectief zal worden behaald.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vergunbaarheid van tuinaanlegbedrijven

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, twee jaar geleden werd alom vastgesteld dat er problemen waren met stedenbouwkundige vergunningen voor tuinaanlegbedrijven in agrarisch gebied. Ik heb u daar toen over ondervraagd, namelijk op 1 februari 2007. U gaf toen een heel uitgebreid antwoord op mijn vraag en beloofde onder meer om voor de zomer van 2007 een omzendbrief op te stellen over de toelaatbaarheid en/of vergunbaarheid van tuinaanlegbedrijven in agrarisch gebied. Tenzij ik mij vergis, hebben we deze omzendbrief nog steeds niet ontvangen.

Ik lees in uw beleidsbrief 2008 het volgende: “Ten aanzien van tuinaanlegbedrijven heb ik op 1 februari 2007 in de commissie voor Ruimtelijke Ordening van het Vlaams Parlement verduidelijking gegeven over wat de mogelijkheden voor deze bedrijven zijn in het agrarisch gebied. Zowel in het uitvoeringsbesluit van 28 november

2003 over de toelaatbare functiewijzigingen als in het typevoorschrift voor agrarische gebieden is voorzien dat bestaande agrarische gebouwen hergebruikt kunnen worden door tuinaanlegbedrijven. Tuinaanlegbedrijven waar geen planten of bomen gekweekt worden of die minder dan ongeveer een halve hectare nodig hebben voor het kweken van planten en bomen, vallen hier onder. Bedrijven die meer dan een halve hectare gebruiken voor het kweken van planten en bomen worden beschouwd als tuinbouwbedrijven. Bedrijven met geen of een heel bescheiden aanplant of bedrijven die als hoofdactiviteit grondwerken of terrasaanleg hebben, zijn zonder meer zonevreemd en niet vergunbaar in agrarisch gebied. Deze bedrijven kunnen eventueel in toepassing van artikel 8 van het functiewijzigingsbesluit bijvoorbeeld wel een bestaande loods gebruiken. Van zodra de typevoorschriften voor de RUP's zich in een eindstadium bevinden, is het mijn intentie om een richtlijn of omzendbrief te maken om het geheel van bepalingen geldend in gebieden ressorterend onder de gewestplannen en de RUP's op elkaar af te stemmen zodat een uniforme behandeling bij de vergunningverlenende overheid gegarandeerd blijft.”

Intussen keurde de Vlaamse Regering op 11 april 2008 het besluit betreffende de typevoorschriften goed. Dit besluit stipuleert het volgende: “Onder aan de landbouw verwante bedrijven worden verstaan: bedrijven die alleen aan de landbouwers producten toeleveren of van landbouwers afgenomen producten stockeren, sorteren of verpakken in verse toestand, tuinaanlegbedrijven die planten of bomen kweken of conditioneren over een minimumoppervlakte van een halve hectare.”

U hebt de minimumoppervlakte voor beplanting verdubbeld tot een halve hectare. Daarnaast is mij de verhouding tussen de vooropgestelde omzendbrief en deze typevoorschriften niet geheel duidelijk.

Mijnheer de minister, kunt u deze typevoorschriften niet gewoon van toepassing verklaren op de huidige geldende gewestplannen en uitvoeringsplannen, en dus niet enkel op de nieuwe? Ik heb begrepen dat dit ondertussen vorige week is beslist door de regering. Tegen wanneer zal er dan zekerheid zijn voor de betrokkenen? Zal dit alle onduidelijkheden voor tuinaanlegbedrijven de wereld uithelpen? Als u functiewijzigingen van bestaande gebouwen toelaat voor tuinaanlegbedrijven die volgens bovenstaande criteria geen tuinbouwbedrijven kunnen worden genoemd, hoe zit het dan met eventuele latere uitbreidingsvragen? Waarom bent u in uw beleidsbrief en in het besluit van de regering uitgegaan van een minimumareaal van een halve hectare, waar in een vroeger antwoord sprake was van één vierde hectare? Zijn de gevolgen van deze wijziging becijferd?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Meyer, in uw vraag om uitleg van 1 februari 2007 en nadien in antwoord op schriftelijke vragen van de heer Frans Peeters op 6 maart 2007 en uzelf op 15 mei 2007, heb ik inderdaad een standpunt vanuit het vergunningenbeleid ingenomen. Dit standpunt werd zeer duidelijk weergegeven in mijn antwoord van 6 maart 2007 met als titel ‘Aannemers van grondwerken – Vestigingszones’. Ik citeer: “In de dagdagelijkse praktijk worden we geconfronteerd met ofwel bedrijven die gespecialiseerd zijn in de aanleg van tuinen, parken en openbare groenpleinen en daartoe over een aanzienlijke eigen aanplantoppervlakte beschikken (teelt of uitplant van bomen, haagplanten, heesters, vaste planten... en/of het in volle grond conditioneren van dergelijke planten), ofwel met minder grote tuinaanlegbedrijven met een slechts beperkte aanplantoppervlakte, maar anderzijds ook met bedrijven die zich – vooral in publiciteit – ook als tuinaanlegbedrijf voordoen maar in feite vooral als hoofdactiviteit grondwerken en (weg)verhardings- en terrassenaanleg in het algemeen hebben (zonder over aan door hun bedrijf te gebruiken aanplantingen te beschikken of slechts in heel beperkte mate).”

Meer in detail kan het volgende onderscheid worden gemaakt. Ten eerste zijn er grote tuinaanlegbedrijven met een aanzienlijke aanplantoppervlakte die in de praktijk nauwelijks te onderscheiden zijn van tuinbouwbedrijven. Deze worden veelal toegestaan in agrarisch gebied. Een tweede categorie wordt gevormd door de minder grote tuinaanlegbedrijven, waar de aanplantoppervlakte bescheidener is, maar waar de hoofdactiviteit nog steeds de aanleg van tuinen en parken is. Als de aanplantoppervlakte rond 0,5 hectare schommelt, zijn deze bedrijven niet meer agrarisch, doch zonevreemd, maar de activiteit is wel vergunbaar op een bestaande, over te nemen landbouwbedrijfszetel conform artikel 9 van het besluit van 28 november 2003. Ten derde zijn er nog kleinere bedrijven. Deze zijn zonder meer zonevreemd en niet vergunbaar in agrarisch gebied. Deze bedrijven kunnen hoogstens in toepassing van artikel 8 van het besluit van 28 november 2003 over de zonevreemde functiewijzigingen bijvoorbeeld een oude bestaande loods of stalling hiertoe herbestemmen.

Vestigingen van meerdere hectaren zijn zone-eigen. Vanaf 0,5 hectare is men zonevreemd maar vergunbaar in bestaande gebouwen via het besluit van de Vlaamse Regering. Onder 0,5 hectare is men zonevreemd en dus moeilijk vergunbaar, tenzij het gaat om een bestemmingswijziging van bestaande gebouwen. Die interpretatie geldt en gold in de gewestplannen.

Na een titanenwerk zijn we gekomen tot de typevoorschriften voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's), zoals definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 april 2008. Ongeveer twee maanden geleden hebben we deze uiterst belangrijke

stap vooruit gezet. Het vorige besluit dienaangaande dateert van 1972. Als we daar 36 jaar later door garen, dan hebben we een niet onbelangrijke beslissing genomen op het vlak van ruimtelijke ordening, zij het dat dit niet erg mediageniek is gebleken.

Het voorschrift luidt: “In het gebied zijn ook aan de landbouw verwante bedrijven toegelaten voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving en ze gevestigd worden in bestaande landbouwbedrijfszetels.” Bij de standaard typebepaling voor agrarisch gebied staat in de toelichting: “Onder aan de landbouw verwante bedrijven wordt verstaan: bedrijven die alleen aan de landbouwers producten toeleveren of van landbouwers afgenomen producten stockeren, sorteren of verpakken in verse toestand, tuinaanlegbedrijven die planten of bomen kweken of conditioneren over een minimumoppervlakte van een halve hectare.”

Er zijn dus gelijkenissen en verschillen tussen beide bepalingen, wanneer het gaat over de vestigingen van meer dan een halve hectare plantgoed. De gelijkenis is dat het bij beide moet gaan om een vestiging in een bestaande bedrijfszetel. Een nieuwe zetel is uitgesloten. In agrarisch gebied van het gewestplan wordt de vestiging beschouwd als zonevreemd, in het typevoorschrift ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) als zone-eigen. We hebben geprobeerd om een grotere rechtszekerheid tot stand te brengen.

Dit heeft zijn gevolgen op de uitbreidingsmogelijkheden, bijvoorbeeld het aanvragen voor de bouw van een nieuwe loods. De bijkomende loods kan makkelijk worden vergund in de RUP's, maar niet in bestaande zones van het gewestplan. Onder de gebiedsspecifieke typebepaling die betrekking heeft op vergunbare zonevreemde functiewijzigingen in agrarisch gebied, hebben we een toelichting opgenomen. We zijn daar verder op ingegaan en er zijn een aantal bepalingen genotuleerd.

Dan kom ik tot mijn antwoorden op uw punctuele vragen. U vraagt of ik de typevoorschriften niet gewoon van toepassing kan verklaren op de huidige geldende gewestplannen. Er is het risico dat het bepalen van categorieën en het eraan koppelen van oppervlaktes gezien kan worden als een bijkomende normering van artikel 11 van het koninklijk besluit (KB) van 28 december 1972, eerder dan wat wel mag met een omzendbrief, meer bepaald een interpretatie of beoordeling van dit artikel. Dit kan vergunningen die in toepassing van zo'n omzendbrief afgegeven zouden worden, betwistbaar maken en mogelijk procedures teweegbrengen bij de Raad van State. Er wordt eigenlijk meer gedaan dan het geven van een interpretatie van een bepaald artikel via een omzendbrief. Men zou kunnen beschouwen dat dit bijkomend normerend is.

Dat is ook de reden waarom men is gestopt met de herziening van de gewestplannen omdat die waren gekoppeld aan het KB van 1972, wat in vele gevallen een blok aan ons been was geworden. Het was verouderd. Met een nieuw instrumentarium, zijnde de RUP's, kan dit nu worden overruled. Op die manier kunnen we doen wat we allemaal wilden. Dat is genoegzaam gebleken, ook bij de bouw van sommige 'dokjes' voor sommige havens.

Als we de typevoorschriften van toepassing willen maken binnen de gewestplannen, dan kunnen we dat best decretaal doen. Vandaar dat de Vlaamse Regering eraan werkt om die rechtsbasis op deze manier te creëren. U weet dat we dat ook willen doen met betrekking tot het inplanten van bijvoorbeeld windmolens in landbouwgebied. Dit zullen we ook decretaal onderbouwen zodat we niet moeten werken met een omzendbrief die erg betwistbaar is bij het afleveren van vergunningen.

Het is de bedoeling dat de decreetwijziging in werking zal treden op 1 januari 2009. Wetende dat we beschikken over goedgekeurde typevoorschriften, wetende dat we een decreet aan het maken zijn, leek het me te gek om nu nog een omzendbrief te maken. Ik durf te betwijfelen of de vergunningen stand zouden kunnen houden. Met de decreetwijziging creëren we niet alleen duidelijkheid, maar vooral ook rechtszekerheid.

In uw vierde vraag informeerde u naar de uitbreidingsmogelijkheden voor tuinaanlegbedrijven. Ik denk dat ik daarover intussen duidelijkheid heb gecreëerd in mijn inleidende betoog.

U vraagt ten slotte naar de wijziging van een kwart hectare naar een halve hectare plantgoed, die in het besluit over de typevoorschriften in de loop van de procedure werd doorgevoerd. Dit besluit op de typevoorschriften is het resultaat van boeiende discussies in interkabinettenwerkgroepen. Daar is gewikt en gewogen, waarna een akkoord tot stand is gekomen. Als u me vraagt hoeveel hypothetische kandidaten er zouden zijn om met een tuinaanlegbedrijf te beginnen met een oppervlakte aan plantgoed tussen een kwart en een halve hectare, dan heb ik kijkend in mijn glazen bol het cijfer niet gevonden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik hoop, samen met u, dat het aanleiding kan geven tot nog grotere rechtszekerheid. Ik wil u de suggestie meegeven om dit antwoord zo veel mogelijk te verspreiden. Ik constateer dat nog heel wat administraties op verschillende niveaus en van diverse steden en gemeenten soms interpretaties hebben waarvan ik betwijfel of ze correct zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.